Language Buddy

Appoġġa t-tagħlim tal-lingwi fost it-tfal u ż-żgħażagħ migranti permezz ta’ sħab lingwistiċi.

D4.3. Rapport dwar rakkomandazzjonijiet ta' politika

Formola tad-Deliverable	
Nru. ta' Referenza tal-Proġett	101141117
Titlu tad-Dokument	D4.3. Rapport dwar rakkomandazzjonijiet ta' politika
Pakkett ta' Ħidma Rilevanti:	WP4_It-tmexxija ta’ proġett pilota tas-sistema ‘Language Buddy’ f’istituzzjonijiet tal-edukazzjoni għolja
Natura:	Rapport dwar rakkomandazzjonijiet ta' politika
Verżjoni tad-dokument:	Finali
Data:	16/10/2026
Awturi:	Il-msieħba kollha tal-konsorzju
Deskrizzjoni tad-dokument:	Dan ir-rapport jippreżenta r-rakkomandazzjonijiet ta’ politika mill-proġett pilota Language Buddy, fejn jiddeskrivi t-tagħlimiet miksuba u l-azzjonijiet meħtieġa biex il-mentoring lingwistiku bbażat fuq ir-relazzjonijiet jiġi integrat fi ħdan oqfsa ta’ integrazzjoni nazzjonali u tal-UE.

Numru tal-proġett: 101141117

Isem il-proġett: Supporting language learning of migrant children and young adults through language buddies

Akronimu tal-proġett: Language Buddy

Sejħa: AMIF-2023-TF2-AG-CALL

Suġġett: AMIF-2023-TF2-AG-CALL-03-EDUCATION - Support to integration in education of migrant children and young adults

Tip ta' azzjoni: AMIF

Awtorità li tagħti l-għotja:European Commission

Servizz:HOME/E/04

Data tal-bidu u t-tmiem tal-proġett: 1/3/2024 - 31/08/2026
Tul tal-proġett: 30 months

Contents

1. Introduzzjoni u Metodoloġija 4
2. L-Isfida Komuni: Migrazzjoni, Edukazzjoni u Lingwa 7
2.1. Xejriet tal-Migrazzjoni u r-Refuġjati bejn il-Pajjiżi 7
2.2. Nuqqasijiet Komuni fis-Sistemi Nazzjonali tal-Edukazzjoni 9
3. Il-Mudell Language Buddy f'Pajjiżi Differenti 12
3.1. Mudell Ewlieni u Elementi Komuni tad-Disinn 12
3.2. Adattamenti Nazzjonali u Sinteżi ta' Dejta Pilota 13
3.3. Evidenza Transversali tal-Impatt 15
4. Lezzjonijiet Tgħallmu u Fatturi li Jiffaċilitaw 18
5. Rakkomandazzjonijiet Ġenerali dwar il-Politika 22
5.1. Partijiet Interessati fil-Mira 22
5.2. Rakkomandazzjonijiet għall-Gvernijiet Nazzjonali 22
5.3. Rakkomandazzjonijiet għall-Awtoritajiet Reġjonali u Lokali 23
5.4. Rakkomandazzjonijiet għall-Istituzzjonijiet Edukattivi 23
5.5. Rakkomandazzjonijiet għas-Soċjetà Ċivili u l-Organizzazzjonijiet Implimentaturi 23
5.6. Rakkomandazzjonijiet għal dawk li jipprovdu finanzjament 24
5.7. Rakkomandazzjonijiet Trasversali 24
6. Konklużjonijiet 25

1. Introduzzjoni u Metodoloġija

Dan ir-rapport jikkonsolida s-sejbiet tal-implimentazzjoni nazzjonali u l-politika tal-Mudell Language Buddy madwar tmien pajjiżi Ewropej: Malta, l-Awstrija, il-Bulgarija, il-Greċja, l-Italja, il-Portugall, Spanja, u r-Rumanija. Il-Mudell Language Buddy huwa programm pilota ffinanzjat mill-Fond għall-Ażil, il-Migrazzjoni u l-Integrazzjoni (AMIF; proġett nru. 101141117), implimentat bejn l-aħħar tal-2025 u nofs l-2026, li jittestja l-mentoring lingwistiku bbażat fuq ir-relazzjonijiet bħala komplement għall-provvista formali tal-lingwa għal tfal u żgħażagħ migranti.

L-iskop ta' din il-konsolidazzjoni huwa li tissintetizza l-evidenza, l-esperjenzi ta' implimentazzjoni, u r-rakkomandazzjonijiet ta' politika mill-proġetti pilota nazzjonali f'analiżi trasversali waħda li tista' tinforma t-tfassil tal-programm futur, il-kooperazzjoni istituzzjonali, u l-iżvilupp tal-politika kemm fil-livell nazzjonali kif ukoll f'dak tal-UE. Dan id-dokument jiġbor fil-qosor it-tagħlimiet komuni, l-isfidi kondiviżi, u l-prattiki tajbin trasferibbli li joħorġu meta l-mudell jiġi adattat għal kuntesti nazzjonali differenti. Jirrispondi għal tliet ħtiġijiet: li jipprovdi bażi ta' evidenza trasversali għad-djalogu politiku fil-livell tal-UE dwar l-integrazzjoni, l-edukazzjoni, u t-tagħlim tal-lingwi; li jappoġġja lill-partijiet interessati nazzjonali u lokali li jixtiequ jitgħallmu minn implimentazzjonijiet lil hinn minn pajjiżhom stess; u biex jinħoloq punt ta' referenza uniku għat-tfassil ta' programmi futuri, filwaqt li jiġi żgurat li t-tagħlimiet miksuba fi tmien proġetti pilota ma jintilfux meta jintemmu ċ-ċikli individwali tal-proġetti.

Il-mistoqsija ċentrali ta' politika indirizzata hija: Kif jista' l-mentoring lingwistiku strutturat u bbażat fuq ir-relazzjonijiet jiġi inkorporat fl-arkitetturi nazzjonali eżistenti ta' integrazzjoni u edukazzjoni bħala miżura komplementari li ssaħħaħ it-tagħlim formali tal-lingwi, tappoġġja l-parteċipazzjoni soċjali, u tibni l-appartenenza għat-tfal u ż-żgħażagħ migranti? Din il-mistoqsija tqum minn sejba konsistenti fil-proġetti pilota nazzjonali kollha: il-provvista formali tal-lingwi, filwaqt li hija essenzjali, ma tindirizzax bis-sħiħ id-dimensjonijiet informali, relazzjonali, u tal-bini tal-kunfidenza tal-akkwist tal-lingwi u l-integrazzjoni soċjali. Il-Mudell Language Buddy jopera fl-ispazju bejn l-istruzzjoni formali u l-parteċipazzjoni ta' kuljum, u joffri opportunitajiet ripetuti u ta' pressjoni baxxa biex tintuża l-lingwa tal-pajjiż ospitanti f'sitwazzjonijiet sinifikanti tal-ħajja reali fi ħdan relazzjoni ta' mentoring fdata.

Il-Mudell Language Buddy huwa programm ta' mentoring strutturat u mhux formali li jgħaqqad voluntiera mħarrġa — primarjament studenti tal-edukazzjoni għolja u voluntiera tal-komunità — ma' tfal u żgħażagħ migranti, ta' bejn it-12 u s-17-il sena, għal prattika regolari tal-lingwa individwali u fi grupp u appoġġ għall-integrazzjoni soċjokulturali. Il-mudell huwa mibni fuq

Funded by the European Union. However, the views and opinions expressed are solely those of the author(s) and do not necessarily reflect those of the European Union or those of the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the EACEA can be held responsible for them. Grant Agreement No: 101141117

Co-funded by the European Union

tqabbil personalizzat, taħriġ inizjali tal-mentors, koordinazzjoni u superviżjoni kontinwi, u taħlita ta' sessjonijiet ta' mentoring individwali ma' attivitajiet komplementari fi grupp. Ir-rwol tal-mentors huwa li jipprovdu prattika konsistenti, inkoraġġiment, orjentazzjoni, u konnessjoni soċjali, b'mogħdijiet ta' riferiment ċari meta jkun meħtieġ appoġġ speċjalizzat. Il-mudell jenfasizza t-tagħlim reċiproku, l-iskambju interkulturali, u l-iżvilupp gradwali tal-fiduċja, filwaqt li jpoġġi l-lingwa bħala għodda għall-parteċipazzjoni u l-appartenenza aktar milli biss bħala suġġett li għandu jiġi studjat.

Il-konsolidazzjoni hija bbażata fuq ir-rapporti nazzjonali ta' implimentazzjoni u politika prodotti minn kull pajjiż pilota, flimkien mad-dejta tal-evalwazzjoni interna u d-dokumentazzjoni tal-proġett irreferenzjati f'dawk ir-rapporti. Dawn is-sorsi jinkludu dejta kwantitattiva dwar il-parteċipazzjoni, iż-żamma, it-twettiq tas-sessjonijiet, u r-risposti għall-evalwazzjoni, kif ukoll sejbiet kwalitattivi minn feedback tal-mentor u l-mentee, osservazzjonijiet tal-koordinatur, u r-risposti għall-evalwazzjoni. Il-qafas komparattiv użat għall-konsolidazzjoni huwa organizzat madwar erba' dimensjonijiet: il-kuntest, li jinkludi x-xejriet tal-migrazzjoni u r-refuġjati, is-sistemi edukattivi nazzjonali, u l-politiki eżistenti; l-implimentazzjoni tal-mudell, inklużi strutturi ta' koordinazzjoni, proċessi ta' tqabbil, formati ta' twettiq, frekwenza u tul tas-sessjonijiet, u attivitajiet tal-grupp; evidenza tal-impatt, li tkopri s-sodisfazzjon, l-iżvilupp tal-lingwa perċepit, il-kwalità tar-relazzjonijiet, l-eżiti personali u soċjali, u l-kooperazzjoni tal-partijiet interessati; u tagħlimiet ta' politika u implimentazzjoni, inklużi l-aħjar prattiki, oqsma għal titjib, u rakkomandazzjonijiet indirizzati lil gruppi differenti ta' partijiet interessati. Dan il-qafas ġie applikat b'mod konsistenti fir-rapporti nazzjonali kollha, u b'hekk il-konsolidazzjoni setgħet tidentifika kemm mudelli rikorrenti kif ukoll eċċezzjonijiet notevoli.

Għandhom jitqiesu diversi limitazzjonijiet meta wieħed jaqra din il-konsolidazzjoni. Il-proġetti pilota varjaw sostanzjalment fid-daqs, fit-tul, u fil-profili tal-parteċipanti, u sejba minn proġett pilota b'21 par ma tistax tiġi trattata bħala ekwivalenti fil-piż għal sejba minn proġett pilota b'76 par. Il-metodi ta' evalwazzjoni ma kinux armonizzati bis-sħiħ bejn il-pajjiżi: filwaqt li l-biċċa l-kbira tal-proġetti pilota ġabru evalwazzjonijiet ta' wara s-sessjoni u finali mingħand il-mentors u l-mentees, il-mistoqsijiet speċifiċi, l-iskali ta' rispons, u ż-żmien tal-ġbir tad-dejta varjaw, u xi proġetti pilota adattaw il-proċessi ta' monitoraġġ tagħhom matul l-implimentazzjoni. Barra minn hekk, il-proġetti pilota ma inkludewx valutazzjonijiet standardizzati ta' qabel u wara l-profiċjenza fil-lingwa, li jfisser li r-riżultati lingwistiċi rrappurtati jirriflettu l-perċezzjonijiet tal-parteċipanti u l-progress awtorrappurtat aktar milli qligħ fit-tagħlim imkejjel b'mod indipendenti. Ir-rati ta' rispons varjaw ukoll bejn il-proġetti pilota u l-gruppi tal-partijiet interessati, u ċerti gruppi, xi

Funded by the European Union. However, the views and opinions expressed are solely those of the author(s) and do not necessarily reflect those of the European Union or those of the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the EACEA can be held responsible for them. Grant Agreement No: 101141117

Co-funded by the European Union

kultant kienu sottorappreżentati fid-dejta finali. Il-proġetti pilota operaw taħt perjodi ta' żmien differenti u kienu affettwati minn ċirkostanzi esterni differenti, inkluż kalendarji tal-iskola, proċessi amministrattivi, u d-disponibbiltà tal-mentors u l-mentees. Xi proġetti pilota esperjenzaw skedi ta' żmien kompressati, tqabbil tard, jew kunflitti ta' skedar li affettwaw l-implimentazzjoni u setgħu influwenzaw ir-riżultati. Fl-aħħar nett, il-konsolidazzjoni tiddependi fuq ir-rapporti nazzjonali bħala s-sors primarju tagħha; filwaqt li dawn ir-rapporti huma dettaljati u bbażati fuq l-evidenza, jirriflettu l-perspettivi u l-prijoritajiet tal-awturi tagħhom. Il-konsolidazzjoni ma tivverifikax b'mod indipendenti d-dejta sottostanti, iżda tqabbel is-sejbiet bejn il-pajjiżi u tinnota fejn l-istqarrijiet huma appoġġjati minn sorsi multipli jew fejn huma bbażati fuq evidenza aktar limitata. Fejn id-dejta nazzjonali mhijiex direttament komparabbli, il-konsolidazzjoni tirrapporta s-sejbiet kif ippreżentati fir-rapporti nazzjonali u tinnota l-limitazzjonijiet; ma tippruvax tiġbor dejta kwantitattiva fi statistika aggregata, peress li d-differenzi fid-disinn tal-proġett pilota, il-profili tal-parteċipanti, u l-metodi ta' evalwazzjoni jagħmlu tali aggregazzjoni qarrieqa.

Fit-tmien proġetti pilota nazzjonali, is-sodisfazzjon u l-impatt perċepit kienu konsistentement għoljin. Il-mentees u l-mentors irrappurtaw livelli għoljin ħafna ta’ sodisfazzjon, relazzjonijiet b’saħħithom bejn mentor u mentee, u rieda kważi universali li jirrakkomandaw il-programm. Il-mentees irrappurtaw b’mod konsistenti titjib fil-kunfidenza fil-lingwa, il-ħiliet tat-taħdit u tas-smigħ, il-konnessjoni soċjali, u l-indipendenza, filwaqt li l-mentors irrappurtaw żvilupp personali u professjonali sinifikanti fil-komunikazzjoni, l-empatija, il-paċenzja, u l-kompetenza interkulturali. Iż-żamma u l-kontinwità ħarġu bħala l-isfidi operattivi ewlenin, bit-tluq mill-iskola marbut ma’ impenji ta’ xogħol jew studju, tqabbil mhux adattat, nuqqas ta’ disponibbiltà tal-mentor u ċirkostanzi personali. Il-koordinazzjoni wriet li hija pilastru strutturali tas-suċċess aktar milli spejjeż amministrattivi, li konsistentement ġiet ikklassifikata għolja mill-mentors u l-mentee. It-tqabbil kellu jmur lil hinn mid-disponibbiltà u l-livell tal-lingwa, filwaqt li jitqiesu l-personalità, l-interessi komuni, l-istil ta’ komunikazzjoni, l-aspettattivi u ċ-ċirkostanzi individwali. Formati flessibbli ta’ twassil u attivitajiet fi grupp saħħew ir-riżultati, għalkemm l-interazzjoni wiċċ imb wiċċ baqgħet insostitwibbli għall-bini tal-fiduċja u r-rapport. Ir-rikonoxximent formali u l-ankraġġ istituzzjonali ġew identifikati bħala neċessarji għas-sostenibbiltà, peress li ċ-ċikli ta’ finanzjament għal żmien qasir, ibbażati fuq proġetti, irriżultaw li ma kinux biżżejjed biex jintegraw il-mentoring fi ħdan is-sistemi nazzjonali ta’ integrazzjoni u edukazzjoni.

Ir-rakkomandazzjonijiet ewlenin tal-politika ġenerali huma kif ġej. Il-mentoring lingwistiku strutturat bejn il-pari għandu jkun inkorporat fi ħdan oqfsa nazzjonali ta' integrazzjoni u

Funded by the European Union. However, the views and opinions expressed are solely those of the author(s) and do not necessarily reflect those of the European Union or those of the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the EACEA can be held responsible for them. Grant Agreement No: 101141117

Co-funded by the European Union

edukazzjoni bħala miżura komplementari flimkien mal-provvista formali tal-lingwa, b'mogħdijiet ta' riferiment ċari u rikonoxximent fil-politiki nazzjonali ta' akkoljenza u appoġġ lingwistiku. Il-koordinazzjoni professjonali għandha tiġi ffinanzjata bħala spiża ewlenija tal-programm fuq bażi pluriennali, li tkopri t-tqabbil, is-superviżjoni, is-salvagwardja, it-tqabbil mill-ġdid, il-monitoraġġ, il-komunikazzjoni mal-familja u l-iskola, u l-ġestjoni tas-sħubijiet. Għandhom jiġu pprovduti tul ta' żmien suffiċjenti tal-programm u formati ta' twassil flessibbli, li jikkombinaw sessjonijiet online u wiċċ imb'wiċċ, mentoring one-to-one ma' attivitajiet fi grupp, u appoġġ individwalizzat b'avvenimenti interkulturali bbażati fil-komunità. It-taħriġ u l-parteċipazzjoni tal-mentors għandhom jiġu istituzzjonalizzati permezz ta' mekkaniżmi ta' rikonoxximent formali bħal krediti ECTS, mikro-kredenzjali, rikonoxximent tat-tagħlim permezz tas-servizz, jew ċertifikati ta' volontarjat, b'ċikli rikorrenti ta' reklutaġġ u taħriġ ta' mentors stabbiliti fi sħubija mal-universitajiet. Għandhom jiġu implimentati taħriġ inizjali strutturat, superviżjoni kontinwa, u netwerks ta' tagħlim bejn il-pari għall-mentors, li jkopru komunikazzjoni adattiva, kompetenza interkulturali, salvagwardja, konfini u proċeduri ta' riferiment, b'gwida ċara li l-mentors ma jissostitwixxux l-għalliema jew professjonisti speċjalizzati. Fl-aħħar nett, għandu jiġi introdott qafas komuni ta' monitoraġġ u evalwazzjoni li jikkombina dejta dwar il-parteċipazzjoni, feedback mill-mentors u l-mentee, evidenza kwalitattiva, u, fejn fattibbli, indikaturi oġġettivi tal-iżvilupp tal-lingwa, biex jiġi vvalutat l-impatt sostnut fuq l-użu tal-lingwa, l-involviment fl-edukazzjoni u fl-impjieg, il-konnessjoni soċjali u l-appartenenza.

2. L-Isfida Komuni: Migrazzjoni, Edukazzjoni u Lingwa

2.1. Xejriet tal-Migrazzjoni u r-Refuġjati bejn il-Pajjiżi

Fit-tmien pajjiżi pilota, il-migrazzjoni saret realtà strutturali u demografika, aktar milli fenomenu temporanju jew eċċezzjonali. Għalkemm l-iskala, il-kompożizzjoni u l-istatus legali tal-popolazzjonijiet ta’ migranti jvarjaw b’mod sinifikanti, joħorġu diversi xejriet komuni mill-kuntesti nazzjonali.

Il-migrazzjoni issa hija l-fattur ewlieni li jikkontribwixxi għat-tkabbir u d-diversifikazzjoni tal-popolazzjoni. Fi tmiem l-2025, Malta kellha popolazzjoni ta’ 588,254 ruħ, b’migrazzjoni netta ta’ 13,906 persuna, fejn iċ-ċittadini minn barra l-UE jammontaw għal 78.1% tal-migranti netti. Fil-bidu tal-2026, l-Awstrija kellha 1.88 miljun ċittadin barrani, li jikkorrispondu għal 20.4% tal-popolazzjoni, b’22.9% minnhom imwielda barra mill-pajjiż; fi Vjenna, iċ-ċittadini mhux Awstrijaċi laħqu s-36.8%. Spanja kellha kważi 10 miljun resident imwieled barra mill-pajjiż, li jfisser bejn wieħed u ieħor wieħed minn kull ħamsa tal-popolazzjoni tagħha ta’ kważi 49.6 miljun abitant.

Funded by the European Union. However, the views and opinions expressed are solely those of the author(s) and do not necessarily reflect those of the European Union or those of the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the EACEA can be held responsible for them. Grant Agreement No: 101141117

Co-funded by the European Union

Fil-Portugall, il-popolazzjoni ta' residenti barranin żdiedet minn 992,837 fi tmiem l-2022 għal 1,585,854 fi tmiem l-2025, għalkemm ir-rata ta' tkabbir annwali naqset minn 31.4% fl-2023 għal 2.7% fl-2025. Anke pajjiżi li tradizzjonalment kienu assoċjati mal-emigrazzjoni jew li kienu jservu bħala postijiet ta' tranżitu — il-Bulgarija u r-Rumanija — qed isiru dejjem aktar destinazzjonijiet: f'Jannar tal-2025, il-Bulgarija kellha madwar 246,600 resident imwieled barra mill-pajjiż (3.8% tal-popolazzjoni), filwaqt li sa Lulju tal-2026, ir-Rumanija kienet qed tospita 219,355 ċittadin minn barra l-UE li ġew spostati mill-Ukrajna u li ngħataw protezzjoni temporanja.

Il-popolazzjonijiet ta' migranti li ħadu sehem fil-proġetti pilota "Language Buddy" kienu diversi ħafna. Fil-Greċja, il-parteċipanti ġew minn ħdax-il pajjiż, l-aktar mill-Afrika u mill-Punent tal-Asja, u kienu jitkellmu disa' lingwi materni differenti, bl-Għarbi tkun l-aktar waħda komuni; aktar minn nofshom kienu ilhom fil-pajjiż għal inqas minn sitt xhur. Fl-Awstrija, il-parteċipanti ġew minn seba' pajjiżi u kienu jitkellmu għaxar lingwi materni differenti. Il-grupp fl-Italja kien distint peress li kien jinkludi proporzjon kbir (62.5%) ta' persuni li qed jirċievu mentoring u li ilhom jirrisjedu fil-pajjiż għal aktar minn sentejn, kif ukoll maġġoranza ta' parteċipanti li jitkellmu ċ-Ċiniż (58.3%), flimkien ma' studenti mill-Perù, l-Ukrajna, l-Eġittu, il-Pakistan u l-Afganistan. Il-persuni li rċevew mentoring fil-Portugall kienu l-aktar adolexxenti minn São Tomé u Príncipe li jitkellmu l-lingwa Forro. Fir-Rumanija, il-parteċipanti kienu primarjament adolexxenti li jitkellmu l-Ukren, u kważi kollha kemm huma kienu ilhom jgħixu fir-Rumanija għal aktar minn sentejn. Il-parteċipanti fi Spanja ġew prinċipalment mill-Marokk, il-Gambja, l-Alġerija u s-Senegal; fost il-lingwi materni tagħhom kien hemm l-Għarbi, il-Mandinka, il-Wolof u l-Amazigh.

Il-proġetti pilota ħadmu ma' tfal u żgħażagħ fi stadji differenti ta' stabbiliment u bi statusi legali differenti. Xi pajjiżi ffokaw fuq refuġjati u persuni li qed ifittxuażil li għadhom kif waslu, li ħafna drabi jgħixu f'faċilitajiet ta' akkoljenza jew li jkunu għadhom kif telqu minnhom — il-Greċja hija l-aktar eżempju ċar, fejn il-programm laħaq liż-żgħażagħ fl-aktar stadju bikri u vulnerabbli ta' stabbiliment. Oħrajn ħadmu predominantement ma' komunitajiet ta' migranti stabbiliti jew benefiċjarji ta' protezzjoni temporanja, bħal fil-Portugall, ir-Rumanija u l-Italja. F'Malta, id-dewmien fid-dokumentazzjoni u l-proċessi amministrattivi xi kultant ħalla lit-tfal migranti ma jistgħux jirreġistraw fl-iskola jew jaċċessaw iċ-ċentru ta' induzzjoni għal perjodi twal. Fi Spanja, numru konsiderevoli ta' nies għexu mingħajr status regolari, għalkemm miżura straordinarja ta' regolarizzazzjoni mħabbra mill-Gvern kienet mistennija tkopri madwar 400,000 persuna bejn April u Ġunju 2026. Dawn id-differenzi sawru kemm il-ħtiġijiet tal-mentees kif ukoll il-kuntest operattiv li fih operaw il-proġetti pilota.

Funded by the European Union. However, the views and opinions expressed are solely those of the author(s) and do not necessarily reflect those of the European Union or those of the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the EACEA can be held responsible for them. Grant Agreement No: 101141117

Co-funded by the European Union

Sejba trasversali hija li l-ħtiġijiet lingwistiċi ma jisparixxux wara l-ewwel xhur jew snin fil-pajjiż ospitanti. Fl-Awstrija, anke l-mentees li kienu qattgħu perjodu konsiderevoli fil-pajjiż komplew jiffaċċjaw sfidi fil-Ġermaniż mitkellem spontanju, fil-kunfidenza fil-konverżazzjoni, fil-fehim tad-diskors mgħaġġel u fil-vokabularju għal sitwazzjonijiet ta' kuljum. Fir-Rumanija, kważi l-mentees kollha kienu ilhom jgħixu fil-pajjiż għal aktar minn sentejn iżda xorta kellhom bżonn appoġġ fil-prattika tal-lingwa Rumena, fil-konnessjoni soċjali u fil-fehim interkulturali. Fl-Italja, il-maġġoranza tal-mentees kienu ilhom residenti għal aktar minn sentejn. Dan jisfida s-suppożizzjoni li l-ħtiġijiet ta' integrazzjoni huma limitati għall-faži ta' akkoljenza u jenfasizza l-ħtieġa għal mekkaniżmi ta' appoġġ fuq medda medja u twila ta' żmien.

Minkejja d-diversità tal-kuntesti, l-ostakli li ffaċċjaw it-tfal u ż-żgħażagħ migranti kienu notevolment simili. L-ostakli lingwistiċi ma kinux biss grammatikali; l-istudenti spiss kienu joqogħdu lura milli jitkellmu minħabba opportunitajiet limitati għal prattika informali, inċertezza dwar il-konvenzjonijiet soċjali u biża' ta' ġudizzju negattiv. Fi Spanja, ir-rapport nazzjonali jiddeskrivi "ansjetà lingwistika" u "xokk lingwistiku" bħala inċertezzi paralizzanti li jaqbdu lill-istudenti f'ċiklu ta' ħsara: id-distakk inizjali fil-profiċjenza jnaqqas l-opportunitajiet għall-prattika u l-parteċipazzjoni, li min-naħa tiegħu jagħmel il-fluwenza aktar diffiċli biex tinkiseb. Fil-Greċja, l-istress u t-trawma ġew osservati li jaffettwaw il-konċentrazzjoni u jżidu r-riskju li wieħed jitilqu mill-iskola. F'Malta, l-instabbiltà fid-dar, l-istress li wieħed iċaqlaq lejn pajjiż ieħor, u l-isfidi li wieħed jagħmel ħbieb ġodda u jifhem il-lingwa tal-pajjiż ospitanti ġew identifikati bħala fatturi li jistgħu jfixklu t-tagħlim u jikkawżaw li t-tfal iħossuhom mitlufa fl-iskola. Dawn il-komunalitajiet jipprovdu l-bażi empirika għal rispons politiku kondiviż. Filwaqt li l-iskala u l-kompożizzjoni tal-migrazzjoni jvarjaw bejn il-pajjiżi, l-isfida sottostanti —kif tappoġġja lit-tfal u ż-żgħażagħ migranti biex jimxu minn għarfien formali tal-lingwa għal użu kunfidenti ta' kuljum u parteċipazzjoni soċjali sinifikanti—hija konsistenti b'mod impressjonanti.

2.2. Nuqqasijiet Komuni fis-Sistemi Nazzjonali tal-Edukazzjoni

It-tmien pajjiżi pilota kollha stabbilew oqfsa legali u ta' politika li jiggarantixxu l-aċċess għall-edukazzjoni lit-tfal migranti u jipprovdu xi forma ta' appoġġ lingwistiku addizzjonali. Madankollu, mir-rapporti nazzjonali joħroġ diskrepanza konsistenti bejn id-dritt formali u l-parteċipazzjoni effettiva.

Il-provvediment formali jilħaq biss minoranza ta' dawk li għandhom bżonnu. Fil-Portugall, 19.1% biss tal-istudenti barranin fl-edukazzjoni bażika li l-lingwa materna tagħhom mhix il-Portugiż (10,638 minn 55,827) attendew il-programm *Português Língua Não Materna* (PLNM) fl-

Funded by the European Union. However, the views and opinions expressed are solely those of the author(s) and do not necessarily reflect those of the European Union or those of the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the EACEA can be held responsible for them. Grant Agreement No: 101141117

Co-funded by the European Union

2023/24, filwaqt li fil-livell sekondarju din iċ-ċifra kienet ta' 13.8% biss. Ir-rati ta' żamma (*retention rates*) tal-istudenti barranin kienu bejn tliet u ħames darbiet ogħla minn dawk tal-istudenti Portugiżi – laħqu d-29% fl-edukazzjoni sekondarja meta mqabbla mat-8.3% – u aktar minn 80% tal-istudenti barranin ma għamlux l-eżamijiet nazzjonali tad-disa' sena fil-Portugiż u l-Matematika, fatt li jillimita l-monitoraġġ tal-progress tagħhom. Fil-Greċja, l-għalliema rrappurtaw aċċess limitat għal tagħlim speċjalizzat tal-Grieg bħala t-tieni lingwa, taħriġ insuffiċjenti fil-pedagoġija interkulturali, u nuqqas ta' medjaturi kulturali. Ħafna skejjel kienu taħt pressjoni kbira minħabba r-riżorsi limitati. Fil-Bulgarija, il-valutazzjonijiet eżistenti komplew juru nuqqasijiet fl-appoġġ speċjalizzat, fil-kapaċità istituzzjonali, u fil-konsistenza tal-approċċ nazzjonali lejn l-inklużjoni ta' tfal refuġjati, partikolarment wara l-fażi inizjali tar-reġistrazzjoni. Fl-Italja, l-għadd ta' studenti b'ċittadinanza mhux Taljana laħaq bejn wieħed u ieħor 869,000–931,000 fis-sena skolastika 2023/24, li jammonta għal madwar 11.6% tal-istudenti kollha rreġistrati; madankollu, is-servizzi offruti baqgħu kkonċentrati f'żoni urbani u dipendenti fuq it-tmexxija ta' kull skola individwali.

L-appoġġ spiss ikun ikkonċentrat fil-fażi ta' akkoljenza u ma jindirizzax il-bżonnijiet fit-tul. F'diversi pajjiżi, l-appoġġ lingwistiku kien imfassal primarjament għal studenti li kienu għadhom kif waslu u ma kienx sistematikament disponibbli għal dawk li kienu ilhom residenti għal perjodi itwal iżda xorta kellhom diffikultà bil-lingwa akkademika, il-komunikazzjoni soċjali, jew il-parteċipazzjoni fil-ħajja skolastika. Fl-Italja, il-provvediment post-obbligatorju — is-Sitt Form, it-Taħriġ Vokazzjonali, u edukazzjoni oħra mhux obbligatorja — kien barra mill-qafas għall-integrazzjoni tal-lingwi, u ħoloq vojt sostanzjali għaż-żgħażagħ migranti li kienu lestew l-edukazzjoni obbligatorja jew qatt ma daħlu fiha. Iċ-Ċentri tal-Edukazzjoni għall-Adulti ma kinux assumew rwol definit b'mod ċar jew proattiv fit-tagħlim tal-lingwi għall-migranti. Fi Spanja, programmi ta' integrazzjoni tal-lingwi kienu jeżistu fi ħdan l-iskola primarja u sekondarja obbligatorja iżda kienu limitati għal dik il-fażi. Fir-Rumanija, il-provvediment formali ma indirizzatx kull dimensjoni identifikata fil-proġett pilota, inkluża l-ħtieġa għal opportunitajiet ta' pressjoni baxxa biex wieħed jitkellem bir-Rumen, jibni relazzjonijiet ma' sħabu Rumeni, u jiżviluppa kunfidenza fl-interazzjoni ta' kuljum.

L-ostakli amministrattivi u tal-aċċess idewwmu jew jipprevjenu l-parteċipazzjoni. F'Malta, id-dewmien fid-dokumentazzjoni u proċessi amministrattivi oħra xi kultant ħallew lit-tfal migranti ma jistgħux jirreġistraw fl-iskola jew jaċċessaw iċ-ċentru ta' induzzjoni għal perjodi twal. Fil-Greċja, minkejja intitolament legali għall-edukazzjoni irrispettivament mill-istatus legali, l-aċċess fil-prattika baqa' irregolari. Fi Spanja, politiki kumplessi u xi kultant kontradittorji dwar permessi

Funded by the European Union. However, the views and opinions expressed are solely those of the author(s) and do not necessarily reflect those of the European Union or those of the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the EACEA can be held responsible for them. Grant Agreement No: 101141117

Co-funded by the European Union

ta' residenza u xogħol legali ħallew numru konsiderevoli ta' nies mingħajr status regolari, u dan ixekkel il-parteċipazzjoni soċjali u ekonomika sħiħa tagħhom. Dawn l-ostakli mhumiex primarjament pedagoġiċi; huma amministrattivi u legali, iżda għandhom konsegwenzi diretti għat-tagħlim u l-integrazzjoni tal-lingwi.

In-nuqqas ta' għalliema u t-taħriġ limitat fil-pedagoġija interkulturali jillimitaw il-kapaċità tas-sistema formali li tirrispondi għad-diversità lingwistika u kulturali. Fil-Greċja, it-taħriġ waqt is-servizz fil-pedagoġija interkulturali baqa' fakultattiv u irregolari. Fil-Portugall, ir-Rakkomandazzjoni tas-CNE Nru 5/2026 appellat għall-estensjoni tal-PLNM għall-istudenti kollha li jeħtiġuha, biex jiġu evitati daqsijiet minimi riġidi tal-klassijiet, jissaħħaħ l-istaff u t-taħriġ tal-għalliema, u jiġu riveduti r-regoli tal-aċċess għall-edukazzjoni għolja għall-istudenti li jaslu tard. Fl-Italja, ir-rakkomandazzjonijiet tal-proġett pilota kienu jinkludu t-tisħiħ tat-taħriġ inizjali għall-mentors u l-provvediment ta’ materjal didattiku lest għall-użu; dan jirrifletti nuqqasijiet usa’ fil-kapaċità tas-sistema li tappoġġja studenti ta’ oriġini barranija, kemm dawk li għadhom kif waslu kif ukoll dawk li ilhom residenti għal żmien twil.

Il-provvista mhux formali timla lakuni kritiċi iżda hija bbażata fuq proġetti u limitata fiż-żmien. F'diversi pajjiżi, l-NGOs u l-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili taw ħafna mill-appoġġ lingwistiku ta' kuljum li l-amministrazzjoni pubblika ma pprovdietx. Fil-Greċja, il-provvista mhux formali mill-NGOs u s-soċjetà ċivili, ħafna drabi ffinanzjata permezz tal-AMIF, Erasmus+, jew programmi nazzjonali, imliet lakuni kritiċi iżda kienet ibbażata fuq proġetti, limitata fiż-żmien, u rarament integrata fis-sistema formali. Fi Spanja, l-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili intervjenew biex jimlew il-vojt, bi programmi bħal Rossinyol, Entandem, u Urretxindorra jirrispondu direttament għal-lakuni fil-provvista mainstream. Fil-Portugall, il-programm nazzjonali ta' volontarjat Mentores para Migrantes u l-pjanijiet ta' akkoljenza fl-iskejjel li jiddependu fuq sħabhom tal-klassi bħala mentors informali ġew rikonoxxuti fil-politika, iżda l-ebda wieħed ma ta post definit għal mentoring lingwistiku strutturat u kkoordinat minn studenti mħarrġa ta' edukazzjoni għolja għal migranti adolexxenti.

Meħuda flimkien, dawn il-lakuni jindikaw sfida strutturali kondiviża: sistemi edukattivi formali, għalkemm b'intenzjonijiet tajbin, mhumiex imfassla biex jipprovdu l-prattika tal-lingwa regolari, informali u bbażata fuq ir-relazzjonijiet u l-konnessjoni soċjali li t-tfal u ż-żgħażagħ migranti jeħtieġu biex jimxu mill-għarfien ta' lingwa għall-użu tagħha b'kunfidenza fil-ħajja ta' kuljum. Dan huwa l-ispazju li fih joperaIl-Mudell Language Buddy.

Funded by the European Union. However, the views and opinions expressed are solely those of the author(s) and do not necessarily reflect those of the European Union or those of the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the EACEA can be held responsible for them. Grant Agreement No: 101141117

Co-funded by the European Union

3. Il-Mudell Language Buddy f'Pajjiżi Differenti

3.1. Mudell Ewlieni u Elementi Komuni tad-Disinn

Il-Mudell tal-Ħbieb tal-Lingwa ġie implimentat fi tmien pajjiżi Ewropej taħt proġett wieħed iffinanzjat mill-AMIF, b'kull proġett pilota nazzjonali kkoordinat minn sħubijiet differenti u adattat għal kuntesti lokali. Minkejja dawn id-differenzi, il-proġetti pilota kollha qasmu qalba metodoloġika komuni, derivata mill-Mudell tal-Ħbieb tal-Lingwa żviluppat fi ħdan il-proġett.

Il-proġetti pilota kollha ġew iddisinjati bħala interventi komplementari u mhux formali aktar milli sostituti għall-edukazzjoni formali tal-lingwi jew servizzi speċjalizzati. Il-mudell kien pożizzjonat espliċitament bħala pont bejn it-tagħlim formali tal-lingwi u l-parteċipazzjoni komunikattiva ta' kuljum. Dan il-pożizzjonament kien konsistenti fir-rapporti nazzjonali kollha, għalkemm ir-relazzjoni preċiża bejn il-proġett pilota u l-provvista formali varjat skont is-sistema edukattiva nazzjonali u d-disponibbiltà ta' korsijiet tal-lingwi akkreditati.

Il-proġetti pilota kollha rreklutaw u ħarrġu mentors volontarji, primarjament studenti tal-edukazzjoni għolja, għalkemm xi wħud użaw ukoll voluntiera tal-komunità. Ir-reklutaġġ tal-mentors ġie organizzat permezz ta' universitajiet, NGOs, pjattaformi ta' volontarjat, jew taħlita ta' dawn il-kanali. Qabel ma daħlu fil-proċess ta' mentoring, il-mentors lestew taħriġ inizjali li jkopri l-Mudell tal-Ħbieb tal-Lingwa, is-sensittività interkulturali, l-inklużjoni, il-komunikazzjoni, is-salvagwardja u l-konfini tar-rwol tal-mentor. Il-kontenut u t-tul tat-taħriġ varjaw bejn il-pajjiżi, iżda l-komponenti ewlenin kienu konsistenti.

Il-proġetti pilota kollha użaw proċess ta' tqabbil personalizzat ibbażat fuq informazzjoni miġbura minn qabel dwar il-profiċjenza fil-lingwa, il-lingwi mitkellma, l-interessi, id-disponibbiltà, u ċ-ċirkostanzi individwali. Diversi proġetti pilota wettqu intervisti kemm mal-mentors kif ukoll mal-mentees qabel it-tqabbil, u xi wħud żammew grupp ta' mentors ta' riserva biex jippermettu t-tqabbil mill-ġdid fejn it-tqabbil inizjali ma kienx jaħdem kif mistenni. Il-proċess ta' tqabbil ġie deskritt b'mod konsistenti bħala li jmur lil hinn mis-sempliċi disponibbiltà biex jikkunsidra l-kompatibbiltà u l-qasam kondiviż.

Il-proġetti pilota kollha kkombinaw mentoring one-to-one ma' attivitajiet komplementari fi grupp. Il-bilanċ bejn il-formati individwali u tal-grupp varja: L-Awstrija, pereżempju, poġġiet enfasi qawwija fuq gruppi strutturati ta' gruppi, filwaqt li l-Greċja u l-Portugall iddependu predominantement fuq sessjonijiet online one-to-one b'numru żgħir ta' laqgħat fi grupp. L-

Funded by the European Union. However, the views and opinions expressed are solely those of the author(s) and do not necessarily reflect those of the European Union or those of the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the EACEA can be held responsible for them. Grant Agreement No: 101141117

Co-funded by the European Union

attivitajiet fi grupp servew skopijiet multipli: bini ta' tim, tnaqqis tal-inċertezza inizjali, ħolqien ta' sens ta' komunità, u provvista ta' opportunitajiet addizzjonali ta' pressjoni baxxa għall-użu tal-lingwa.

Il-proġetti pilota kollha pprovdew koordinazzjoni u superviżjoni kontinwa minn tim ta' koordinazzjoni. Il-koordinazzjoni inkludiet tqabbil, appoġġ għall-mentors, salvagwardja, monitoraġġ, soluzzjoni ta' problemi u komunikazzjoni mal-mentees, familji u istituzzjonijiet imsieħba. F'diversi proġetti pilota, il-koordinazzjoni inkludiet ukoll l-organizzazzjoni ta' sessjonijiet fi gruppi, l-adattament tal-proċessi ta' monitoraġġ, u l-ġestjoni tar-rikordjar. Ir-rapporti nazzjonali identifikaw b'mod konsistenti l-koordinazzjoni bħala pilastru strutturali tal-mudell aktar milli bħala spejjeż amministrattivi ġenerali.

Il-proġetti pilota kollha ġabru feedback mingħand il-parteċipanti permezz ta' evalwazzjonijiet ta' wara s-sessjoni u finali, li tlestew kemm mill-mentors kif ukoll mill-mentees. L-istrumenti speċifiċi, l-iskali ta' rispons, u ż-żmien tal-ġbir tad-dejta varjaw, u xi proġetti pilota adattaw il-proċessi ta' monitoraġġ tagħhom matul l-implimentazzjoni —pereżempju, billi mxew minn sessjoni b'sessjoni għal evalwazzjonijiet ta' kull xahar— iżda l-impenn għal feedback sistematiku kien komuni għal kulħadd.

Fl-aħħar nett, il-proġetti pilota kollha enfasizzaw it-tagħlim reċiproku u l-iskambju interkulturali. Il-mentoring ma kienx ifformulat bħala trasmissjoni f'direzzjoni waħda tal-lingwa u l-kultura iżda bħala laqgħa bejn persuni ugwali b'oqsma differenti ta' kompetenza. Il-mentors kienu mistennija li jitgħallmu mill-mentees dwar il-lingwi, il-kulturi u l-esperjenzi tagħhom, u r-rapporti nazzjonali ddokumentaw li l-mentors irrappurtaw b'mod konsistenti żvilupp personali u professjonali fil-komunikazzjoni, l-empatija, il-paċenzja, u l-kompetenza interkulturali.

3.2. Adattamenti Nazzjonali u Sinteżi ta' Dejta Pilota

Il-proġetti pilota nazzjonali varjaw konsiderevolment fl-iskala, l-arranġamenti ta' koordinazzjoni, it-tul ta' żmien, il-modi ta' twettiq, u l-metodi ta' ġbir tad-dejta, u dan jillimita l-komparabbiltà diretta. It-tabella ta' hawn taħt tippreżenta l-karatteristiċi ewlenin ta' kull implimentazzjoni nazzjonali flimkien mal-indikaturi kwantitativi ewlenin irrappurtati.

Funded by the European Union. However, the views and opinions expressed are solely those of the author(s) and do not necessarily reflect those of the European Union or those of the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the EACEA can be held responsible for them. Grant Agreement No: 101141117

Co-funded by the European Union

Pajjiż	Koordinazzjoni	Tul	Mod ta' Kunsinna	Pari	Sessjonijiet
L-Awstrija	BildungsLAB	10 xhur (Nov 2025 – Aww 2026)	Kombinazzjoni ta' sessjonijiet fi grupp strutturati u sessjonijiet individwali; primarjament wiċċ imb'wiċċ f'post fiss	53	721
Il-Bulgarija	University of National and World Economy (UNWE) with Multi Kulti Collective	8 xhur (Mar – Ott 2026)	Kombinazzjoni ta' laqgħat wiċċ imb wiċċ u onlajn; il-biċċa l-kbira tas-sessjonijiet isiru wiċċ imb wiċċ	46	735
Il-Greċja	PDE, UoM (University of Macedonia) and Symplexis	7 xhur (Diċ. 2025 – Ġun. 2026)	Prinċipalment onlajn (99.49% tas-sessjonijiet); 2 sessjonijiet fi grupp wiċċ imb wiċċ	50	589
L-Italja	COSPE NGO and University of Florence	6 xhur (Frar – Lulju 2026)	Sessjoni waħda fil-ġimgħa, li tgħaqqad mentoring individwali ma' żewġ sessjonijiet strutturati fi grupp	49	392
Malta	SOS Malta and Advenio eAcademy	10 xhur (Ott 2025 – Lul 2026)	Prinċipalment onlajn; wiċċ imb wiċċ u ibridu fejn ikun hemm bżonn	17	202
Il-Portugall	Casa do Professor (CDP) and Universidade Católica	4 xhur (Mar – Ġun 2026)	Prinċipalment mill-bogħod, supplimentat bi tliet sessjonijiet fi grupp u	50	813

Funded by the European Union. However, the views and opinions expressed are solely those of the author(s) and do not necessarily reflect those of the European Union or those of the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the EACEA can be held responsible for them. Grant Agreement No: 101141117

Co-funded by the European Union

	Portuguesa (UCP, Braga)		Jum ta' Informazzjoni		
Ir-Rumanija	Migrant Integration Center Brasov and Transilvania University of Brasov	6 xhur (Jannar – Ġunju 2026)	Flessibbli: wiċċ imb wiċċ jew onlajn; workshops tal-pittura fi gruppi u żjara kulturali, flimkien ma' mentoring individwali.	52	397
Spanja	Peñascal Koop. and EHU (University of the Basque Country)	6 xhur (Nov 2025 – Apr 2026)	Mentorija individwali appoġġjata minn tliet sessjonijiet fi grupp	53	669

It-tabella turi l-firxa ta' adattamenti fit-tmien proġetti pilota. It-tul varja minn madwar erba' xhur sa għaxar xhur, bil-biċċa l-kbira tal-proġetti pilota jdumu bejn sitt u seba' xhur. Il-koordinazzjoni varjat minn sħubijiet ibbażati fuq l-università ma' organizzazzjonijiet komunitarji għal koordinazzjoni mmexxija minn NGOs bl-involviment tal-iskola u ċ-ċentru ta' akkoljenza. Il-mod ta' twettiq varja minn predominantement online għal primarjament personalment f'post fiss, bil-biċċa l-kbira tal-proġetti pilota jikkombinaw formati individwali u ta' grupp, u joffru flessibbiltà bejn sessjonijiet online u personalment.

Huwa importanti li wieħed jinnota li dawn iċ-ċifri mhumiex direttament komparabbli. L-għadd ta' pari, sessjonijiet, u sigħat varja skont is-sitwazzjoni f'kull pajjiż, inkluża d-disponibbiltà tal-parteċipanti, it-tul tal-programm, ir-restrizzjonijiet tal-iskedar, u l-bilanċ bejn il-formati individwali u ta' grupp. Għalhekk, iċ-ċifri ppreżentati hawn għandhom jinqraw bħala indikattivi tal-iskala tal-implimentazzjoni f'kull proġett pilota nazzjonali aktar milli bħala bażi għal tqabbil dirett bejn il-pajjiżi.

3.3. Evidenza Transversali tal-Impatt

Minkejja d-differenzi fl-iskala, it-tul ta' żmien, u l-metodi ta' evalwazzjoni, il-proġetti pilota nazzjonali rrappurtaw riżultati konsistenti b'mod notevoli. L-evidenza tista' tiġi kklassifikata

Funded by the European Union. However, the views and opinions expressed are solely those of the author(s) and do not necessarily reflect those of the European Union or those of the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the EACEA can be held responsible for them. Grant Agreement No: 101141117

Co-funded by the European Union

f'erba' tipi ta' riżultati, fejn is-saħħa tal-evidenza hija indikata bħala soda, promettenti jew aneddotali.

L-evidenza dwar it-titjib perċepit fil-lingwa hija soda. Fil-proġetti pilota kollha, dawk li rċevew il-gwida (mentees) u dawk li pprovdew il-gwida (mentors) irrappurtaw progress viżibbli fit-taħdit, is-smigħ, il-qari, il-kitba u l-fehim. Fil-Greċja, 82.2% tal-evalwazzjonijiet tas-sessjonijiet mill-mentees u 83% minn dawk tal-mentors indikaw li l-objettivi ntlaħqu kompletament. Spanja rrappurtat li 69.2% tal-mentees u 53.1% tal-mentors osservaw titjib sinifikanti, u l-ebda parteċipant ma rrapporta nuqqas ta' titjib. Fil-Portugall, il-mentees kollha rrappurtaw xi forma ta' titjib (55.6% irrappurtaw titjib sinifikanti, u 44.4% titjib moderat). Fil-Bulgarija, 95.5% tal-mentors irrappurtaw progress moderat jew sinifikanti. Fl-Awstrija, 97.5% tal-mentors osservaw titjib ċar jew sinifikanti. F'Malta, il-mentors kollha li wettqu l-evalwazzjoni finali osservaw progress notevoli. Fl-Italja u r-Rumanija, il-mentees irrappurtaw titjib fil-vokabularju, fil-komunikazzjoni orali, fil-kunfidenza, u fil-fehim tas-suġġetti skolastiċi. Madankollu, l-ebda proġett pilota ma inkluda valutazzjonijiet standardizzati tal-ħiliet lingwistiċi kemm qabel kif ukoll wara l-intervent; għalhekk, dawn ir-riżultati jirriflettu l-perċezzjonijiet tal-parteċipanti aktar milli kisbiet fit-tagħlim imkejla b'mod indipendenti. L-evidenza dwar it-titjib perċepit hija soda; filwaqt li bħalissa m'hemmx evidenza ta' kisbiet imkejla b'mod oġġettiv.

L-evidenza dwar titjib fil-kunfidenza, l-istima personali, u l-benesseri emozzjonali hija soda. Fil-proġetti pilota kollha, il-mentees irrappurtaw żieda fil-kunfidenza meta jitkellmu bil-lingwa tal-pajjiż ospitanti, tnaqqis fil-biża' li jagħmlu żbalji, aktar indipendenza, u sensazzjoni akbar li huma appoġġjati. Fil-Greċja, il-mentees irrappurtaw aktar kunfidenza, inqas biża' li jitkellmu bil-Grieg, u fehim aħjar tas-soċjetà u l-kultura Griega. Fl-Awstrija, il-mentees iddeskrivew kif saru aktar kunfidenti, inqas jibżgħu mill-iżbalji, u kapaċi jesprimu ruħhom aħjar. Fi Spanja, il-Portugall, Malta, il-Bulgarija, l-Italja u r-Rumanija, ġie rrappurtat titjib simili fil-kunfidenza, fil-komunikazzjoni u fil-ħiliet soċjali.

L-evidenza dwar l-integrazzjoni soċjali hija promettenti. Fil-proġetti pilota kollha, dawk li rċevew il-mentoring (mentees) irrappurtaw ħbiberiji ġodda, ftuħ akbar, u sens aktar b'saħħtu ta' konnessjoni mal-komunità ospitanti. Fl-Awstrija, 73.2% tal-mentees iddeskrivew ir-rabta bħala waħda mill-qrib ħafna u pożittiva, filwaqt li 22.0% qiesuha bħala adegwata u mingħajr problemi. Fil-Greċja, maġġoranza kbira tal-mentees ikklassifikaw ir-rabta bħala mill-qrib ħafna u pożittiva. Fil-Portugall, l-ebda mentee ma ddeskriva r-relazzjoni bħala dgħajfa jew problematika. Spanja, ir-relazzjonijiet ġew deskritti bħala mill-qrib ħafna u pożittivi minn 69.4% tal-mentors u 78.8%

Funded by the European Union. However, the views and opinions expressed are solely those of the author(s) and do not necessarily reflect those of the European Union or those of the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the EACEA can be held responsible for them. Grant Agreement No: 101141117

Co-funded by the European Union

tal-mentees. F'Malta, 66.7% tal-mentors iddeskrivew ir-relazzjoni bħala mill-qrib ħafna u pożittiva, meta mqabbel ma' 40% tal-mentees. Fl-Italja, 100% tal-mentees ikklassifikaw ir-relazzjoni bħala pożittiva ħafna jew xierqa. Fil-Bulgarija, 95.4% tal-mentors iddeskrivew ir-relazzjoni bħala mill-qrib ħafna u pożittiva, jew tajba. L-evidenza hija promettenti aktar milli robusta, peress li tiddependi primarjament fuq il-kwalità tar-relazzjoni kif irrappurtata mill-parteċipanti stess, u minħabba li l-proġetti pilota ma inkludewx miżuri standardizzati ta' konnessjoni soċjali jew sens ta' appartenenza.

L-evidenza dwar il-mogħdijiet fl-edukazzjoni u l-impjegabbiltà hija aneddotali. Filwaqt li diversi proġetti pilota rrappurtaw li l-mentees talbu appoġġ għal attivitajiet tal-iskola, pariri dwar il-ħajja soċjali, u gwida dwar opportunitajiet ta' tagħlim ulterjuri — u filwaqt li xi mentees iddiskutew sitwazzjonijiet relatati mal-iskola, l-apprendistat u x-xogħol — l-ebda proġett pilota ma inkluda segwitu sistematiku tar-riżultati fl-edukazzjoni jew fl-impjiegi. Fil-Greċja, is-suċċess seta' jitkejjel ukoll permezz tat-talbiet tal-mentees għal appoġġ f'attivitajiet tal-iskola jew gwida professjonali. Fl-Awstrija, il-mentees spiss iddiskutew sitwazzjonijiet marbuta mal-iskola, l-apprendistat u x-xogħol. Fil-Portugall, il-proġett pilota saħħaħ il-kooperazzjoni bejn NGO edukattiva, università, u istituzzjonijiet ta' edukazzjoni għolja. Spanja, il-mentors irrappurtaw titjib fil-ħiliet tat-tagħlim u fehim aħjar tal-isfidi edukattivi li jiffaċċjaw l-istudenti migranti. Fl-Italja, il-mentees irrappurtaw titjib fil-fehim tas-suġġetti skolastiċi. Fir-Rumanija, il-proġett pilota għaqqad l-involviment universitarju ma' kompetenza fl-integrazzjoni fil-livell tal-komunità. Madankollu, dawn ir-rapporti huma iżolati u ma jikkostitwixxux evidenza sistematika. Ir-rapporti nazzjonali jirrakkomandaw b'mod konsistenti li ssir evalwazzjoni lonġitudinali biex jiġu vvalutati r-riżultati fit-tul dwar l-integrazzjoni

Fil-qosor, l-evidenza trasversali dwar l-impatt hija l-aktar b'saħħitha fir-rigward tat-titjib perċepit fil-lingwa u l-benesseri psikosoċjali; hija promettenti fir-rigward tal-integrazzjoni soċjali; filwaqt li għall-edukazzjoni u l-mogħdijiet lejn l-impjegabbiltà, l-evidenza hija aneddotali. Ir-riżultati huma konsistenti u pożittivi fl-oqsma kollha, iżda l-bażi tal-evidenza tista' tissaħħaħ permezz ta' valutazzjonijiet standardizzati (qabel u wara l-intervent), indikaturi armonizzati bejn il-pajjiżi, u segwitu fit-tul. Dawn il-limitazzjonijiet huma, fihom infushom, sejba importanti ta' dan il-proċess ta' konsolidazzjoni, u jservu ta' bażi għar-rakkomandazzjonijiet ta' politika li ġejjin.

Funded by the European Union. However, the views and opinions expressed are solely those of the author(s) and do not necessarily reflect those of the European Union or those of the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the EACEA can be held responsible for them. Grant Agreement No: 101141117

Co-funded by the European Union

4. Lezzjonijiet Tgħallmu u Fatturi li Jiffaċilitaw

Din it-taqsima tgħaqqad l-evidenza ppreżentata u r-rakkomandazzjonijiet li jsegwu. Tidentifika x'wassal biex il-proġetti pilota jaħdmu u x'fixkilhom, billi tuża l-esperjenza ta' implimentazzjoni fit-tmien pajjiżi.

L-ospitalità istituzzjonali pprovdiet stabbiltà u aċċess. Il-proġetti pilota li kellhom l-aktar suċċess ġew ospitati jew ko-ospitati minn istituzzjonijiet b'relazzjonijiet stabbiliti fil-komunità. Is-sħubija tal-Awstrija ma' organizzazzjoni NGO tal-VET ipprovdiet aċċess għal mentees, kmamar u post stabbli. Is-sħubija tal-Portugall bejn l-NGO u l-università kkombinat il-prossimità għall-iskejjel mal-mobilizzazzjoni akkademika. Is-sħubija tal-Greċja bejn tliet organizzazzjonijiet ikkombinat l-għarfien espert fl-edukazzjoni reġjonali, il-ġestjoni tal-proġetti tal-UE, u r-reqqa akkademika. Is-sħubija ta' Spanja bejn il-kooperattiva soċjali u l-università kkombinat l-impenn mal-kapaċità ta' evalwazzjoni. Is-sħubija tar-Rumanija kkombinat l-għarfien espert fl-integrazzjoni tal-migranti mal-aċċess għal mentors studenti. F'kull każ, l-ospitalità istituzzjonali pprovdiet kontinwità, kredibbiltà u infrastruttura li kienu jkunu diffiċli biex jinbnew mill-bidu.

It-taħriġ tal-voluntiera kien determinanti ewlieni tal-kunfidenza u l-kwalità. It-taħriġ inizjali tal-mentors ġie identifikat b'mod konsistenti bħala fattur ta' suċċess. Il-Bulgarija sabet li t-taħriġ fis-sensittività interkulturali, l-inklużjoni, il-komunikazzjoni u l-konfini tar-rwoli ħejja lill-mentors b'mod effettiv. Il-Portugall sab li t-taħriġ inizjali ddetermina l-kunfidenza tal-mentors u l-abbiltà tagħhom li jimmaniġġjaw id-diffikultajiet fis-sessjonijiet bikrija. Il-Greċja u Spanja t-tnejn identifikaw it-taħriġ inizjali bħala fattur ewlieni ta' suċċess. Elementi komuni kienu t-tħejjija għal komunikazzjoni interkulturali, iċ-ċarezza dwar ir-rwol tal-mentor u strateġiji prattiċi għall-bini tal-fiduċja.

Tqabbil personalizzat rawwem relazzjonijiet b'saħħithom. Il-proġetti pilota li investew f'tqabbil strutturat —intervisti, profiling, valutazzjoni tal-interessi u d-disponibbiltà— irrappurtaw b'mod konsistenti relazzjonijiet aktar b'saħħithom. Il-Greċja sabet li t-tqabbil kien informat minn tentattiv ġenwin biex kull parteċipant jifhem bħala individwu. Ir-Rumanija sabet li l-kompatibbiltà tiddependi fuq il-personalità, interessi komuni, età, disponibbiltà, u motivazzjoni. Malta ddikjarat li l-personalità, l-istil ta' komunikazzjoni, l-aspettattivi, il-ħtiġijiet lingwistiċi u d-disponibbiltà realistika kollha kellhom bżonn valutazzjoni qabel ma tibda relazzjoni. Il-ħin investit fit-tqabbil inaqqas it-tluq u jtejjeb il-kwalità tar-relazzjoni.

Funded by the European Union. However, the views and opinions expressed are solely those of the author(s) and do not necessarily reflect those of the European Union or those of the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the EACEA can be held responsible for them. Grant Agreement No: 101141117

Co-funded by the European Union

Inċentivi u rikonoxximent appoġġjaw ir-reklutaġġ u ż-żamma. Diversi proġetti pilota offrew jew irrakkomandaw rikonoxximent formali għall-mentors. Il-Bulgarija rrakkomandat l-integrazzjoni tal-mentoring f'internships, taħriġ prattiku, volontarjat u korsijiet universitarji, b'rikonoxximent permezz ta' ċertifikati, krediti ECTS jew mikro-kredenzjali. Il-Greċja rrakkomandat l-akkreditazzjoni tat-taħriġ tal-mentors permezz ta' mikro-kredenzjali jew ECTS. Il-Portugall irrakkomanda kreditu akkademiku jew rikonoxximent ekwivalenti ta' volontarjat. Ir-Rumanija rrakkomandat l-istituzzjonalizzazzjoni tal-mentoring ibbażat fl-università bħala impenn ċiviku jew tagħlim permezz tas-servizz. Malta rrakkomandat ir-rikonoxximent tat-taħriġ tal-mentors permezz ta' mekkaniżmi ta' edukazzjoni għolja fejn ir-regoli jippermettu. Dawn l-inċentivi għenu biex jirreklutaw mentors, iżommu l-motivazzjoni u jindikaw il-valur tal-appoġġ lingwistiku mhux formali.

L-istabbiltà tal-finanzjament ippermettiet il-koordinazzjoni, it-taħriġ u l-evalwazzjoni. Il-proġetti pilota b'finanzjament suffiċjenti għall-koordinazzjoni u t-taħriġ kienu f'pożizzjoni aħjar biex iżommu l-kwalità u jirrispondu għall-isfidi. It-tim ta' koordinazzjoni tal-Awstrija ġie kklassifikat bħala eċċellenti minn 97.6% tal-mentors; tal-Greċja b'100% f'metrika waħda; ta' Spanja b'81.6% tal-mentors u 88.5% tal-mentees. Il-koordinazzjoni ta' kuljum tal-Portugall ipprevjeniet it-tluq u attivat mill-ġdid pari li waqfu. Ir-Rumanija ddeskriviet il-koordinazzjoni attiva bħala karatteristika li tiddefinixxiha. L-istabbiltà tal-finanzjament — li tkopri l-koordinazzjoni, it-taħriġ, is-salvagwardja u l-evalwazzjoni, mhux biss it-twettiq tas-sessjonijiet — hija prekundizzjoni għall-kwalità.

L-attivitajiet fi grupp saħħew l-appartenenza u l-interazzjoni bejn il-pari. Il-proġetti pilota li kkombinaw il-mentoring one-to-one ma’ attivitajiet fi grupp sabu li s-sessjonijiet fi grupp għenu biex ikissru s-silġ, joħolqu komunità, u jipprovdu opportunitajiet addizzjonali ta’ pressjoni baxxa għall-użu tal-lingwa. Il-gruppi tal-Awstrija pprovdew interazzjoni komunitarja u bejn il-pari. Il-workshops u ż-żjara kulturali tar-Rumanija saħħew l-appartenenza. L-Infoday tal-Portugall irriversja diversi mentors li telqu. It-tliet sessjonijiet fi grupp ta’ Spanja ffokaw fuq il-bini ta’ tim, attivitajiet kulturali, u evalwazzjoni kondiviża. Il-Greċja organizzat żewġ sessjonijiet fi grupp għall-bini ta’ tim. L-attivitajiet fi grupp mhumiex żejda fakultattiva iżda komponent ewlieni tal-mudell.

Madankollu, il-proġetti pilota ffaċċjaw ukoll ostakli sinifikanti. Kwistjonijiet ta’ status legali ħolqu ostakli għall-aċċess u inċertezza. Malta rrappurtat li d-dewmien fid-dokumentazzjoni xi kultant ħalla lit-tfal migranti ma jistgħux jirreġistraw fl-iskola jew jaċċessaw iċ-ċentru ta’

Funded by the European Union. However, the views and opinions expressed are solely those of the author(s) and do not necessarily reflect those of the European Union or those of the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the EACEA can be held responsible for them. Grant Agreement No: 101141117

Co-funded by the European Union

induzzjoni għal perjodi twal. Spanja rrappurtat li politiki kumplessi u kontradittorji dwar ir-residenza legali u l-permessi tax-xogħol ħallew lil ħafna persuni mingħajr status regolari, fatt li jxekkel il-parteċipazzjoni soċjali u ekonomika sħiħa. Il-Greċja rrappurtat li, minkejja d-drittijiet legali eżistenti, l-aċċess fil-prattika baqa' mhux ugwali. Dawn l-ostakli huma ta' natura amministrattiva u legali, iżda għandhom konsegwenzi diretti fuq it-tagħlim tal-lingwa u l-integrazzjoni.

It-trasport u l-ġeografija llimitaw il-parteċipazzjoni. Malta sabet li l-kunsinna online naqqset l-ostakli tal-ivvjaġġar għall-familji li jiffaċċjaw vjaġġi li jaqbżu s-siegħa u nofs kull direzzjoni. Il-Greċja tat 99.49% tas-sessjonijiet online għaliex il-mentors u l-mentees kienu minn partijiet differenti tal-pajjiż. Il-Portugall sab li l-inkompatibbiltà tal-iskedi u l-għeja fi tmiem il-ġurnata kienu d-diffikultajiet ewlenin, u li s-sessjonijiet fil-ħin liberu tal-mentees kienu meqjusa bħala inġusti. Twassil flessibbli, li jikkombina formati online u personalment, huwa meħtieġ biex jingħelbu l-ostakli ġeografiċi u tat-trasport, iżda l-kuntatt wiċċ imb wiċċ jibqa' importanti għall-fiduċja u r-rapport.

Id-distakk diġitali affettwa l-aċċess u l-kwalità. Xi mentees ma kellhomx aċċess affidabbli għall-internet jew apparati. Xi mentors sabu kontenut online strutturat wisq kumpless jew jieħu ħafna ħin għal sessjonijiet live. Il-Greċja sabet attivitajiet spiss wisq bażiċi jew iddisinjati għal ambjenti tal-klassi aktar milli għal tagħlim online one-on-one. Il-Portugall sab li 40% tal-mentees sabu r-riżorsi "mhux utli ħafna." Spanja u l-Greċja t-tnejn irrappurtaw li 44.9% tal-mentors sabu r-riżorsi tat-tagħlim "mhux utli ħafna." L-għodod diġitali jridu jkunu sempliċi, prattiċi u ddisinjati għal mentoring online, b'alternattivi fejn il-konnettività hija limitata.

Il-ħin tal-persunal u l-kapaċità ta' koordinazzjoni spiss kienu mġebbda. Il-Portugall iddeskriva l-koordinazzjoni bħala kontinwa. Malta sabet li sittax-il mentor biss lestew it-taħriġ u tlettax ipparteċipaw, u dan ipprevjeni grupp ta' riżerva u illimita t-tqabbil ibbażat fuq l-adegwatezza. Il-Greċja sabet li l-kanċellazzjonijiet tal-aħħar minuta u n-nuqqas ta' attendenza kienu frustrazzjoni kbira. Ir-Rumanija sabet li l-kunflitti ta' skedar, il-mistħija, ir-rispons limitat u l-ostakli lingwistiċi kienu jeħtieġu intervent tal-koordinatur. Il-kapaċità ta' koordinazzjoni trid tkun iffinanzjata u mgħammra b'persunal f'livell li jirrifletti d-domandi attwali tal-programm.

Is-sostenibbiltà wara l-finanzjament tal-proġett pilota kienet inċerta. L-Awstrija rrappurtat li disa' pari kienu ppjanati għal kontinwazzjoni fil-ħarifa tal-2026 mal-Iskola Ukraina ta' Vjenna, u dan juri li s-sostenibbiltà tista' testendi lil hinn mill-perjodu formali tal-proġett meta jinżammu

Funded by the European Union. However, the views and opinions expressed are solely those of the author(s) and do not necessarily reflect those of the European Union or those of the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the EACEA can be held responsible for them. Grant Agreement No: 101141117

Co-funded by the European Union

sħubijiet lokali. Il-Portugall irrakkomanda l-inkorporazzjoni tal-mentoring fi ħdan strutturi regolari ta' universitajiet, skejjel u sħubijiet lokali. Il-Bulgarija rrakkomandat ankraġġ istituzzjonali permezz ta' apprendistati universitarji, volontarjat u korsijiet. Ir-Rumanija rrakkomandat parteċipazzjoni kontinwa permezz ta' attivitajiet tal-alumni u ċikli futuri ta' mentoring. Is-sostenibbiltà tiddependi fuq l-ankraġġ istituzzjonali, mhux fuq il-finanzjament tal-proġett biss.

Ir-rekwiżiti ta' monitoraġġ u evalwazzjoni xi kultant kienu tqal. L-Awstrija sabet li r-rispons minn sessjoni għal sessjoni huwa diffiċli u adattat għall-ġbir ta' kull xahar. Il-Portugall sab li t-tqabbil tard u l-iskedi ta' żmien kompressi affettwaw aktar minn nofs il-pari. Il-ġbir tad-dejta jrid jibqa' proporzjonat u flessibbli jekk ma jridx ikun ta' piż għall-parteċipanti..

Meħuda flimkien, dawn il-lezzjonijiet jindikaw il-kundizzjonijiet li dawk li jfasslu l-politika u d-disinjaturi tal-programmi għandhom jikkunsidraw. L-ospitar istituzzjonali huwa importanti, għaliex il-programmi integrati jibbenefikaw minn stabbiltà, aċċess u kredibilità. Il-koordinazzjoni trid tiġi ffinanzjata bħala spiża ewlenija, għaliex tagħmel it-tqabbil, it-taħriġ, is-superviżjoni, is-salvagwardja u t-tqabbil mill-ġdid possibbli. It-tqabbil jeħtieġ ħin u struttura, għaliex it-tqabbil personalizzat itejjeb il-kwalità tar-relazzjoni u jnaqqas l-abbandun, u grupp ta' riżerva jippermetti t-tqabbil mill-ġdid. L-inċentivi u r-rikonoxximent jappoġġjaw ir-reklutaġġ u ż-żamma, għaliex ir-rikonoxximent formali jindika l-valur tal-mentoring u jsostni l-grupp ta' mentors. Il-kunsinna flessibbli hija meħtieġa iżda l-kuntatt wiċċ imb wiċċ huwa insostitwibbli, għaliex il-kunsinna online tegħleb il-ġeografija filwaqt li l-interazzjoni personalment tibni l-fiduċja. L-attivitajiet tal-grupp isaħħu l-appartenenza, għaliex jipprovdu opportunitajiet addizzjonali għall-użu tal-lingwa u l-interazzjoni bejn il-pari. Is-sostenibbiltà teħtieġ ankraġġ istituzzjonali, għaliex il-programmi għandhom ikunu integrati fi strutturi regolari sabiex l-attivitajiet ewlenin ikomplu lil hinn miċ-ċikli tal-proġett. U l-monitoraġġ irid ikun proporzjonat, għaliex il-ġbir tad-dejta għandu jappoġġja t-tagħlim mingħajr ma jitqiegħed piż fuq il-parteċipanti, b'check-ins ta' kull xahar, evalwazzjonijiet tal-istadji importanti u kwestjonarji finali li juru li huma aktar sostenibbli mir-rappurtar sessjoni b'sessjoni. Dawn l-implikazzjonijiet huma żviluppati aktar fir-rakkomandazzjonijiet ta' politika li ġejjin.

Funded by the European Union. However, the views and opinions expressed are solely those of the author(s) and do not necessarily reflect those of the European Union or those of the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the EACEA can be held responsible for them. Grant Agreement No: 101141117

Co-funded by the European Union

5. Rakkomandazzjonijiet Ġenerali dwar il-Politika

5.1. Partijiet Interessati fil-Mira

Ir-rakkomandazzjonijiet jindirizzaw mappa konsolidata tal-partijiet interessati. Fil-livell tal-UE: DĠ HOME, DĠ EAC, DĠ EMPL, il-Parlament Ewropew, u l-awtoritajiet maniġerjali tal-AMIF, l-ESF+ u l-Erasmus+. Fil-livell nazzjonali: il-ministeri responsabbli għall-edukazzjoni, il-migrazzjoni, l-integrazzjoni, iż-żgħażagħ, l-impjiegi u l-inklużjoni soċjali, kif ukoll l-aġenziji nazzjonali għall-integrazzjoni u l-asil. Fil-livell reġjonali u lokali: id-direttorati reġjonali tal-edukazzjoni, il-muniċipalitajiet, il-kunsilli lokali, u s-servizzi ta' assistenza soċjali u protezzjoni tat-tfal fil-livell tal-kontea. L-istituzzjonijiet edukattivi jinkludu universitajiet, istituzzjonijiet ta' edukazzjoni għolja, skejjel, ċentri tal-ETV u servizzi ta' tagħlim tul il-ħajja. Is-soċjetà ċivili u l-organizzazzjonijiet ta' implimentazzjoni jinkludu NGOs, organizzazzjonijiet immexxija mill-migranti, ċentri ta' akkoljenza, servizzi għaż-żgħażagħ u assoċjazzjonijiet tal-komunità. Il-finanzjaturi jinkludu programmi tal-UE, korpi ta' finanzjament nazzjonali u reġjonali, muniċipalitajiet, u fondazzjonijiet privati. Min iħaddem u l-assoċjazzjonijiet ta' min iħaddem huma rilevanti fejn il-mentoring jikkonnettja ma' apprendistati, taħriġ vokazzjonali u mogħdijiet ta' impjieg. L-organizzazzjonijiet li jirrappreżentaw komunitajiet ta' nies ta' oriġini barranija u ċittadini tal-UE għandhom rwol fis-sensibilizzazzjoni, il-bini tal-fiduċja u l-medjazzjoni kulturali. Il-voluntiera, inklużi studenti universitarji u membri tal-komunità, huma kemm parteċipanti kif ukoll ambaxxaturi tal-mudell.

5.2. Rakkomandazzjonijiet għall-Gvernijiet Nazzjonali

Il-gvernijiet nazzjonali għandhom jintegraw mentoring lingwistiku strutturat bejn il-pari fi ħdan strateġiji nazzjonali ta' integrazzjoni u edukazzjoni bħala miżura komplementari flimkien mal-provvista formali tal-lingwi. Għandhom jistabbilixxu linji ta' finanzjament dedikati li jkopru l-koordinazzjoni, it-taħriġ, is-salvagwardja, u l-evalwazzjoni bħala spejjeż ewlenin, mhux biss it-twettiq dirett tas-sessjonijiet. Għandhom jirrikonoxxu t-taħriġ u l-parteċipazzjoni tal-mentors permezz ta' krediti ECTS, mikro-kredenzjali, rikonoxximent tat-tagħlim permezz tas-servizz, jew ċertifikati ta' volontarjat. Għandhom jindirizzaw l-istatus legali tal-parteċipanti bħala ostaklu għall-aċċess, filwaqt li jiżguraw li l-istatus legali ma jipprevjenix lit-tfal u ż-żgħażagħ milli jaċċessaw l-edukazzjoni, l-appoġġ lingwistiku, u l-programmi ta' mentoring. Għandhom jappoġġjaw programmi ta' tul suffiċjenti, idealment 9–12-il xahar, u jallinjaw iċ-ċikli ta' mentoring mal-kalendarju skolastiku sabiex it-tqabbil iseħħ fl-ewwel semestru.

Funded by the European Union. However, the views and opinions expressed are solely those of the author(s) and do not necessarily reflect those of the European Union or those of the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the EACEA can be held responsible for them. Grant Agreement No: 101141117

Co-funded by the European Union

5.3. Rakkomandazzjonijiet għall-Awtoritajiet Reġjonali u Lokali

L-awtoritajiet reġjonali u lokali għandhom jistabbilixxu infrastruttura ta' tqabbil li tgħaqqad il-mentors u l-mentees fl-iskejjel, l-universitajiet u l-organizzazzjonijiet tal-komunità, b'mogħdijiet ta' riferiment ċari u responsabbiltà kondiviża għall-appoġġ tal-parteċipanti. Għandhom jikkoordinaw mal-iskejjel u l-muniċipalitajiet biex jintegraw il-mentoring fi ħdan strutturi edukattivi u ta' integrazzjoni eżistenti, inkluż il-formalizzazzjoni tar-rwol tal-għalliem-intermedjarju u mekkaniżmi ta' kooperazzjoni strutturati. Għandhom jipprovdu jew jiffaċilitaw aċċess għal spazji ta' laqgħat adattati għal mentoring personalment u attivitajiet fi grupp, filwaqt li jagħmlu disponibbli spazji komunitarji, kulturali, sportivi u edukattivi. Għandhom jippromwovu reklutaġġ inklużiv sabiex il-ġabra ta' mentors u mentees tirrifletti d-diversità tal-popolazzjoni lokali, inkluż reklutaġġ immirat biex jiġi indirizzat l-iżbilanċ bejn is-sessi.

5.4. Rakkomandazzjonijiet għall-Istituzzjonijiet Edukattivi

L-istituzzjonijiet edukattivi għandhom jospitaw skemi ta’ mentoring u jintegrawhom fi strutturi eżistenti bħal apprendistati, taħriġ prattiku, programmi ta’ volontarjat u korsijiet universitarji rilevanti, b’rikonoxximent akkademiku jew ċiviku formali fejn xieraq. Għandhom jipprovdu taħriġ inizjali u kontinwu għall-mentors li jkopri l-kompetenza interkulturali, il-komunikazzjoni adattiva, is-salvagwardja, il-prattika konxja mit-trawma, il-konfini u l-proċeduri ta’ riferiment, b’kjarifika li l-mentors ma jissostitwixxux l-għalliema jew il-professjonisti speċjalizzati. Għandhom jiddisinjaw flimkien riżorsi prattiċi ta’ mentoring mal-mentors u l-mentees, b’gwida separata għal lingwi differenti, livelli ta’ profiċjenza, u modi ta’ twassil, u jissimplifikaw ir-riżorsi tat-tagħlim elettroniku f’attivitajiet qosra, prattiċi u lesti għall-użu. Għandhom jirrikonoxxu u jappoġġjaw ir-rwol tal-għalliem-intermedjarju fl-iskejjel, u jippromwovu t-tagħlim reċiproku u jifformulaw l-integrazzjoni bħala proċess f’żewġ direzzjonijiet aktar milli assimilazzjoni kulturali.

5.5. Rakkomandazzjonijiet għas-Soċjetà Ċivili u l-Organizzazzjonijiet Implimentaturi

Is-soċjetà ċivili u l-organizzazzjonijiet li jimplimentaw għandhom iżommu kapaċità qawwija ta’ koordinazzjoni, inkluż staff dedikat għat-tqabbil, is-superviżjoni, is-salvagwardja, it-tqabbil mill-ġdid u l-komunikazzjoni mal-familja, u jippreservaw il-mudell ta’ koordinazzjoni doppja bejn NGO u università bħala karatteristika strutturali. Għandhom jimplimentaw proċeduri ta’ assigurazzjoni tal-kwalità u salvagwardja bħala rekwiżiti strutturali, inkluż kunsens ċar, protezzjoni tat-tfal u proċeduri ta’ komunikazzjoni għal parteċipanti taħt it-18-il sena, bl-involviment tal-ġenituri jew ta’ min jieħu ħsiebhom fejn meħtieġ. Għandhom jittrattaw it-tqabbil mill-ġdid bħala mekkaniżmu standard ta’ żamma aktar milli bħala falliment tal-programm, bi proċeduri ċari u check-ins proattivi għall-mentees li juru involviment imnaqqas. Għandhom

Funded by the European Union. However, the views and opinions expressed are solely those of the author(s) and do not necessarily reflect those of the European Union or those of the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the EACEA can be held responsible for them. Grant Agreement No: 101141117

Co-funded by the European Union

jinvolvu lill-ġenituri u lill-iskejjel b'mod xieraq għall-minorenni, u joħolqu mogħdijiet ta' riferiment u sħubija ma' skejjel, istituzzjonijiet ta' edukazzjoni għolja, servizzi ta' tagħlim tul il-ħajja, kunsilli lokali u NGOs rilevanti. Għandhom jikkombinaw il-mentoring one-to-one ma' attivitajiet regolari fi gruppi u fil-komunità, inkluż Infoday tal-ftuħ, avveniment personalment f'nofs il-programm, u sessjoni ta' involviment mill-ġdid.

5.6. Rakkomandazzjonijiet għal dawk li jipprovdu finanzjament

Il-finanzjaturi għandhom jipprovdu ċikli ta' finanzjament pluriennali jew twal biżżejjed li jkopru l-koordinazzjoni, it-taħriġ tal-mentors, attivitajiet mhux formali, is-salvagwardja, l-aċċessibbiltà u l-evalwazzjoni, mhux biss it-twettiq dirett tas-sessjonijiet. Għandhom jirrikjedu standards minimi għas-salvagwardja, il-protezzjoni tad-dejta, it-tqabbil, it-taħriġ, is-superviżjoni, l-ilmenti, ir-riferiment, u l-evalwazzjoni fi programmi ta' mentoring iffinanzjati. Għandhom jappoġġjaw l-iżvilupp, l-ittestjar u l-kondiviżjoni miftuħa ta' riżorsi ta' mentoring speċifiċi għall-pajjiż, inklużi materjali għal lingwi differenti u orjentazzjoni prattika għall-ħajja ta' kuljum, b'liċenzjar miftuħ u repożitorju ċentrali. Għandhom jiffinanzjaw evalwazzjoni longitudinali, idealment inkluż segwitu 6–12-il xahar wara l-parteċipazzjoni, biex jivvalutaw l-użu sostnut tal-lingwa, l-impenn fl-edukazzjoni u l-impjieg, il-konnessjoni soċjali u l-appartenenza. Għandhom jappoġġjaw l-espansjoni fejn l-istudenti migranti huma l-aktar ikkonċentrati u l-adattament għal profili lingwistiċi ġodda. Għandhom jirrikonoxxu l-mentoring lingwistiku bejn il-pari bħala miżura eliġibbli u bbażata fuq l-evidenza fi ħdan il-finanzjament tal-integrazzjoni tal-UE, inklużi l-AMIF, l-ESF+, u l-Erasmus+, u jappoġġjaw l-iskambju ta' mudelli nazzjonali bejn il-pajjiżi.

5.7. Rakkomandazzjonijiet Trasversali

- L-għodod diġitali għandhom ikunu sempliċi, prattiċi u ddisinjati għar-realtajiet tal-mentoring, inklużi karti qosra ta' attività, suġġetti ta' kuljum li jistgħu jiġu mfittxija, suġġerimenti ta' konverżazzjoni lesti għall-użu, attivitajiet għal livelli differenti ta' profiċjenza, u formati stampabbli jew faċli biex jintużaw fuq il-mowbajl; il-materjali tal-mentee għandhom ikunu aktar sempliċi u ċċentrati fuq iż-żgħażagħ, b'sessjonijiet li ma jiddependux fuq pjattaforma.
- Għandu jiġi introdott qafas komuni ta' monitoraġġ u evalwazzjoni, li jikkombina dejta dwar il-parteċipazzjoni, feedback tal-mentor u l-mentee, evidenza kwalitattiva, u, fejn fattibbli, indikaturi oġġettivi tal-iżvilupp tal-lingwa, b'indikaturi armonizzati għal tqabbil bejn il-pajjiżi u linja bażi għal segwitu longitudinali.
- Is-sensittività għall-ġeneru u l-vulnerabbiltà għandha tiġi integrata fir-reklutaġġ, it-tqabbil, u d-disinn tal-programm, inkluż reklutaġġ immirat biex jindirizza l-iżbilanċ bejn

Funded by the European Union. However, the views and opinions expressed are solely those of the author(s) and do not necessarily reflect those of the European Union or those of the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the EACEA can be held responsible for them. Grant Agreement No: 101141117

Co-funded by the European Union

is-sessi, il-kunsiderazzjoni tal-personalità, interessi komuni, età, disponibbiltà, motivazzjoni u preferenza espressa tal-ġeneru, u valutazzjoni aħjar tal-istat psikoloġiku u l-motivazzjoni vera tal-mentee. Il-parteċipazzjoni għandha tkun volontarja u bbażata fuq kunsens infurmat, b'aspettattivi ċari stabbiliti mill-bidu permezz ta' sessjoni introduttorja strutturata jew "Sessjoni 0" li tiċċara l-objettivi, ir-rwoli, l-aspettattivi, l-għodod, il-frekwenza, ir-regoli tal-komunikazzjoni, is-salvagwardja, ir-rwol tal-ġenituri jew dawk li jieħdu ħsieb it-tfal, u x'għandu jsir meta tqabbil ma jkunx qed jaħdem.

- Id-disinjaturi u l-koordinaturi tal-programmi għandhom jibbilanċjaw il-fedeltà tal-mudell mal-adattament lokali, billi jippreservaw il-mudell ta' koordinazzjoni doppja bejn NGO u università bħala karatteristika strutturali, u jifformalizzaw mekkaniżmi ta' kooperazzjoni strutturati bejn il-koordinaturi tal-mentoring u l-iskejjel.
- Il-parteċipanti għandhom jiġu ttrattati bħala ko-disinjaturi u ambaxxaturi tal-mudell, bil-mentors involuti fir-reviżjonijiet tar-riżorsi, esperjenza prattika li tinforma l-iżvilupp tar-riżorsi fil-futur, u rotot għal parteċipazzjoni kontinwa.

6. Konklużjonijiet

Il-Mudell Language Buddy ġie ppilotat fi tmien pajjiżi Ewropej—Malta, l-Awstrija, il-Bulgarija, il-Greċja, l-Italja, il-Portugall, Spanja, u r-Rumanija—taħt proġett wieħed iffinanzjat mill-AMIF. F'kuntesti ta' migrazzjoni, sistemi edukattivi u arranġamenti istituzzjonali differenti ħafna, il-proġetti pilota pproduċew stampa notevolment konsistenti: mentoring lingwistiku strutturat u bbażat fuq ir-relazzjonijiet jista' jikkomplementa l-provvista formali tal-lingwi b'mod effettiv, u jilħaq lit-tfal u ż-żgħażagħ migranti fl-ispazju bejn l-istruzzjoni fil-klassi u l-parteċipazzjoni ta' kuljum.

Il-bażi tal-evidenza hija sostanzjali. Kollettivament, il-proġetti pilota involvew mijiet ta' mentors u mentees, taw eluf ta' sessjonijiet ta' mentoring u eluf ta' sigħat ta' mentoring dirett, u ġġeneraw korp rikk ta' feedback kwantitattiv u kwalitattiv. Is-sodisfazzjon kien konsistentement għoli, ir-relazzjonijiet bejn il-mentors u l-mentees ġew deskritti b'mod kbir bħala pożittivi, u proporzjonijiet kważi universali ta' parteċipanti qalu li jirrakkomandaw il-programm. Il-mentees irrappurtaw titjib fil-kunfidenza fil-lingwa, il-ħiliet tat-taħdit u tas-smigħ, il-konnessjoni soċjali u l-indipendenza. Il-mentors irrappurtaw żvilupp personali u professjonali sinifikanti fil-komunikazzjoni, l-empatija, il-paċenzja u l-kompetenza interkulturali. Il-mudell opera bħala esperjenza ta' tagħlim f'żewġ direzzjonijiet, mhux trasferiment ta' għarfien f'direzzjoni waħda.

Funded by the European Union. However, the views and opinions expressed are solely those of the author(s) and do not necessarily reflect those of the European Union or those of the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the EACEA can be held responsible for them. Grant Agreement No: 101141117

Co-funded by the European Union

Fl-istess ħin, il-proġetti pilota kienu konxji tal-limitazzjonijiet tagħhom. L-ebda proġett pilota ma kien jinkludi valutazzjonijiet standardizzati ta' qabel u wara l-profiċjenza fil-lingwa, li jfisser li r-riżultati lingwistiċi rrappurtati jirriflettu l-perċezzjonijiet tal-parteċipanti aktar milli l-kisbiet fit-tagħlim imkejla b'mod indipendenti. Ir-rati ta' rispons varjaw, l-istrumenti ta' evalwazzjoni ma kinux armonizzati bis-sħiħ, u l-proġetti pilota varjaw sostanzjalment fl-iskala, it-tul u l-profili tal-parteċipanti. Dawn il-limitazzjonijiet ma jdgħajfux il-valur tas-sejbiet, iżda jfissru li l-evidenza għandha tinqara bħala indikazzjonijiet qawwija ta' benefiċċju u aċċettabbiltà perċepiti aktar milli bħala miżuri definittivi tal-impatt. Din hija nnifisha lezzjoni importanti: programmi futuri għandhom jibnu indikaturi armonizzati, miżuri allinjati mas-CEFR fejn fattibbli, u segwitu lonġitudinali sabiex il-kontribut tal-mudell ikun jista' jiġi vvalutat b'mod aktar rigoruż.

L-esperjenza tal-implimentazzjoni kienet daqstant konsistenti. Il-koordinazzjoni ħarġet bħala pilastru strutturali ta' suċċess f'kull proġett pilota, b'mod konsistenti kklassifikata għolja mill-mentors u l-mentees. It-tqabbil kellu jmur lil hinn mid-disponibbiltà u l-livell tal-lingwa, filwaqt li jitqiesu l-personalità, l-interessi, l-aspettattivi u ċ-ċirkostanzi individwali. Iż-żamma u l-kontinwità kienu l-isfidi operattivi ewlenin, bit-tluq mill-iskola marbut ma' impenji ta' xogħol jew studju, tqabbil mhux xieraq, nuqqas ta' disponibbiltà ta' mentor u ċirkostanzi personali. It-tqabbil mill-ġdid għandu jiġi ttrattat bħala mekkaniżmu normali ta' żamma aktar milli bħala falliment tal-programm. Twassil flessibbli kien meħtieġ biex jingħelbu l-ostakli ġeografiċi u tat-trasport, iżda l-kuntatt wiċċ imb wiċċ baqa' insostitwibbli għall-bini tal-fiduċja u r-rapport. L-attivitajiet tal-grupp saħħew l-appartenenza u l-interazzjoni bejn il-pari. Ir-riżorsi tat-tagħlim kellhom ikunu prattiċi, adattabbli, u ddisinjati flimkien mal-mentors. Is-salvagwardja kellha tkun rekwiżit strutturali, mhux żieda amministrattiva, u l-ankraġġ istituzzjonali —permezz ta' universitajiet, NGOs, skejjel, u sħubijiet lokali— kien essenzjali għas-sostenibbiltà lil hinn mill-finanzjament tal-proġetti.

Dawn is-sejbiet iwasslu għal konklużjoni ċara dwar il-politika. L-integrazzjoni lingwistika ma tinkisibx permezz ta' tagħlim formali biss. It-tfal u ż-żgħażagħ migranti jeħtieġu wkoll opportunitajiet siguri u ripetuti biex jitkellmu, jinteraġixxu, jibnu relazzjonijiet, u jgħixu l-ħajja ta' kuljum flimkien ma' membri tal-komunità ospitanti. Il-Mudell ta' 'Sieħeb fil-Lingwa' (Language Buddy Model) jipprovdi dan il-pont relazzjonali. Il-valur miżjud tiegħu ma jinsabx fis-sostituzzjoni tal-edukazzjoni formali, tat-tagħlim professjonali tal-lingwa jew tas-servizzi speċjalizzati, iżda fil-fatt li jikkumplimentahom permezz ta' relazzjonijiet ta' mentoring kontinwi, fejn il-prattika tal-lingwa hija integrata f'sitwazzjonijiet soċjali reali.

Funded by the European Union. However, the views and opinions expressed are solely those of the author(s) and do not necessarily reflect those of the European Union or those of the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the EACEA can be held responsible for them. Grant Agreement No: 101141117

Co-funded by the European Union

Sabiex il-mudell jiġi skalat u sostnut, iridu jiġu ssodisfati diversi kundizzjonijiet. Il-mentoring strutturat tal-lingwi bejn il-pari għandu jiġi rikonoxxut fi ħdan oqfsa nazzjonali ta' integrazzjoni u edukazzjoni bħala miżura komplementari, b'mogħdijiet ta' riferiment ċari u rabtiet ma' politiki eżistenti ta' appoġġ lingwistiku. Il-finanzjament għandu jkun pluriennali u għandu jkopri l-koordinazzjoni, it-taħriġ, is-salvagwardja u l-evalwazzjoni bħala spejjeż ewlenin, mhux biss it-twettiq dirett tas-sessjonijiet. It-taħriġ u l-parteċipazzjoni tal-mentors għandhom jiġu rikonoxxuti formalment permezz ta' mekkaniżmi bħal krediti ECTS, mikro-kredenzjali, rikonoxximent tat-tagħlim permezz tas-servizz jew ċertifikati ta' volontarjat. Il-programmi għandhom idumu għal tul ta' żmien suffiċjenti, idealment 9–12-il xahar, biex jippermettu l-iżvilupp tal-fiduċja u progress sinifikanti. It-twettiq għandu jkun flessibbli, billi jikkombina formati online u personalment, mentoring one-to-one ma' attivitajiet fi grupp u appoġġ individwalizzat ma' avvenimenti interkulturali bbażati fil-komunità. Għandu jiġi introdott qafas komuni ta' monitoraġġ u evalwazzjoni, li jikkombina d-dejta tal-parteċipazzjoni, ir-rispons tal-parteċipanti, l-evidenza kwalitattiva, u, fejn fattibbli, indikaturi oġġettivi tal-iżvilupp tal-lingwa, b'segwitu 6–12-il xahar wara l-parteċipazzjoni.

Il-proġetti pilota wrew ukoll li s-sostenibbiltà tiddependi fuq l-ankraġġ istituzzjonali, mhux fuq il-kontinwazzjoni tal-finanzjament tal-proġett biss. L-universitajiet jistgħu jintegraw il-mentoring f'internships, taħriġ prattiku, volontarjat u korsijiet rilevanti. L-iskejjel jistgħu jipprovdu links mal-ambjent edukattiv u jaħtru punti fokali għall-għalliema. Il-muniċipalitajiet u l-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili jistgħu jappoġġjaw is-sensibilizzazzjoni, il-koordinazzjoni lokali, u l-aċċess għall-familji u l-komunitajiet. L-awtoritajiet lokali u reġjonali jistgħu jistabbilixxu infrastruttura ta' tqabbil, jikkoordinaw mal-iskejjel u jipprovdu spazji adattati għal laqgħat. Il-gvernijiet nazzjonali jistgħu jintegraw il-mentoring fi strateġiji ta' integrazzjoni, jistabbilixxu linji ta' finanzjament u jindirizzaw l-ostakli għall-istatus legali. L-atturi fil-livell tal-UE jistgħu jirrikonoxxu l-mentoring lingwistiku bejn il-pari bħala miżura eliġibbli u bbażata fuq l-evidenza fi ħdan l-AMIF, l-ESF+, u l-Erasmus+, u jappoġġjaw l-iskambju ta' mudelli nazzjonali u l-iżvilupp ta' riżorsi b'liċenzja miftuħa.

Il-messaġġ ċentrali ta' din il-konsolidazzjoni huwa li l-Mudell tal-Ħbieb tal-Lingwa jaħdem l-aħjar meta l-lingwa tiġi trattata mhux biss bħala xi ħaġa li għandha titgħallem iżda bħala xi ħaġa li għandha tintuża f'relazzjonijiet umani sinifikanti. Madwar tmien pajjiżi, il-proġetti pilota wrew li kuntatt regolari, fiduċja, flessibbiltà, u rilevanza ta' kuljum jistgħu jgħinu lill-migranti żgħażagħ jimxu minn għarfien ta' lingwa fil-prinċipju għal sensazzjoni ta' kunfidenza biżżejjed biex jużawha fil-prattika. L-evidenza hija qawwija, id-domanda hija ċara u r-rakkomandazzjonijiet huma

Funded by the European Union. However, the views and opinions expressed are solely those of the author(s) and do not necessarily reflect those of the European Union or those of the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the EACEA can be held responsible for them. Grant Agreement No: 101141117

Co-funded by the European Union

azzjonabbli. Dak li jibqa' hija r-rieda li wieħed jaġixxi — li jimxi lil hinn minn risposti bbażati fuq proġetti għal żmien qasir u li jibni l-appoġġ strutturali li jippermetti li l-mentoring tal-lingwa bbażat fuq ir-relazzjonijiet isir parti sostenibbli mill-ekosistemi tal-integrazzjoni u l-edukazzjoni tal-Ewropa.

Il-pass li jmiss mhuwiex sempliċement li nirrepetu l-proġett pilota, iżda li nużaw it-tagħlimiet tiegħu biex il-mentoring tal-lingwa fil-futur ikun aktar aċċessibbli, prattiku, u sostenibbli, sabiex aktar tfal u żgħażagħ migranti jkunu jistgħu jsibu, f'relazzjoni ta' fiduċja, il-kunfidenza li jitkellmu, jipparteċipaw, u jappartjenu.

Funded by the European Union. However, the views and opinions expressed are solely those of the author(s) and do not necessarily reflect those of the European Union or those of the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the EACEA can be held responsible for them. Grant Agreement No: 101141117

Co-funded by the European Union